

P. Josef Jan Křtitel Kohl O.S.B.
21. února 1928 (Suchý Důl) – 4. ledna 2013 (Praha)

„Maturoval jsem dne 10. června 1949 na obchodní akademii v Náchodě. Rozhodl jsem se, že vstoupím k břevnovským benediktinům, protože jsem vyrůstal v polické farnosti, kterou benediktini odnepaměti spravovali. Prázdniny jsem prožil ještě při pomoci rodičům na hospodářství.

Začátkem září jsem dostal vyrozumění, že mohu nastoupit. Dne 14. září 1949 ve středu jsem odjel rychlíkem do Prahy na Wilsonovo nádraží, odkud jsem tramvají dojel do Břevnova. Na vrátnici jsem se ohlásil před desátou hodinou. Ubytovali mne v zahradním domku... Zvykl jsem si na denní pořádek jako čekatel. První překvapení nás zastihlo v pondělí 19. září 1949. Pan opat Opasek měl v 10 hod. svatbu na Bílé hoře, vrátil se krátce po 11. hod.

Jan Kohl – maturant

Za malou chvíli se na vrátnici dožadovali dva civilisté k panu opatovi. Jen co jim bylo otevřeno, nahrnuli se další. Celkem čtrnáct policistů ho přišlo zatknout. Protože se nevědělo, co všechno může následovat po zatčení pana opata, přešel jsem do benediktinského kláštera v Praze-Emauzích, kde byl novicmistrem P. Cyril Stavěl. V Emauzích jsem také měl 10. listopadu 1949 v 17.30 hod. obláčku, které se zúčastnili moji rodiče a z Břevnova pan převor Aleš Gwuzd s bratrem Ivanem, suchodolským rodákem, a Holcovi. Přijal jsem jméno Jan Křtitel.

(...)

V noci ze 13. dubna na 14. dubna 1950 přepadlo StB, SNB a milice kláštery františkánů, jezuitů, salesiánů a svezli řeholníky do soustřed'ovacích (koncentračních) klášterů. Nás to postihlo za čtrnáct dní. Byl čtvrtek 27. dubna 1950. Měl jsem ten den službu jako kostelník. Po čtvrté hodině odpoledne jsem si připravil na příští den v sakristii, po 16.45 hod. jsem se šel ještě pomodlit do kaple růženec. Najednou se otevřely zadní dveře kaple, která nahrazovala kostel, který byl 14. února 1945 při náletu na Prahu vybombardován spolu s klášterem a dosud nebyl opraven. Dva páni v civilu mě vyzvali, abych šel za nimi. Vedli mě do místnosti za vrátnicí, kde již někteří byli. Hlídali nás tam tři policisté, nesmělo se mluvit. Celkem v tu dobu bylo v klášteře šestnáct kněží a deset bratrů, jako jednoho z posledních přivedli bratra Romana, narozeného roku 1868 v Praze na Smíchově (bylo mu tedy 82 let); do kláštera přišel v roce 1896. Po šesté hodině večer začali chodit vždy jednotlivě a brali si vždy jednoho, aby si šel sbalit věci na pokoj. (...) Pro mě přišel jeden s bouchačkou, abych šel s ním, se balit. Šli jsme po dvoře, bylo po šesté hodině, potkali jsme jednoho hlavního StB, ten se ptal mého doprovodu, koho že to vede. »Nevím, zeptej se ho.« »Mladej, co tu děláš?« Řekl jsem: »Přípravku na teologii.« On na to, jen tak přes rameno: »Tak ho odved'. My mu dáme taky přípravku.«

Zabalil jsem si jen, co jsem unesl. Do aktovky breviář a jiné modlitební knihy, osobní potřeby apod. Do kufru jsem si dal rezervní prádlo, něco ze šatů, boty apod. Když mě přivedl do jídelny, sepsal se mnou ten StB dotazník. Byli jsme tam již dlouho (po jednadvacáté hodině), bez hnutí. Pak nás autobusem odvezli, nejprve do Bartolomějské na centrálu StB, kam do půlnoci přivezli i naše z Břevnova. Někdo se ptá šoféra, kam jedeme. To nesměl říci. Až po jedné hodině po půlnoci jsme se znovu rozjeli, teď směrem na východ. Někdo jen povídá, asi nás vezou na Sibiř, když jsme ale zahnuli na Mladou Boleslav a pak na Liberec, odhadl jsem, že by to mohly být Hejnice. Tam byli přivezeni, kromě jiných řeholníků, i benediktini z Rajhradu; břevnovského převora Aleše Gwuzda odvezli do Želiva, kde byli i představení jiných klášterů.“

(Podle vzpomínek P. Jana)

V Hejnicích byl Jan Kohl přidělen jako přidavač civilnímu pokrývači – postupně si zvykal na práci ve výškách; později mu toto »školení« pomůže při opravách na různých kostelích. Koncem srpna 1950 byli mnozí internovaní řeholníci povoláni na vojnu, Jan Kohl k PTP 53 na Libavou, severně od Olomouce – s nástupem 5. 9. 1950, na dalších dlouhých čtyřicet měsíců. Rota, k níž byl přidělen J. Kohl, byla umístěna v Malé Střelné, kde se ubytovali po domech, ze kterých odsunuli Němce v roce 1945. Zbraň nedostali, jen lopatu a krumpáč – byli pomocný technický prapor, černé výložky.

Jan Kohl u PTP, na snímku třetí zleva

Koncem září 1950 jedna skupina odjela do Plzně-Českého Údolí, pracovali jako pomocní dělníci při stavebních pracích v kasárnách i vojenské nemocnici; tam byl také J. Kohl. Po Vánocích 1952 mělo v oblasti Přerov odejít do dolů asi 140 lidí, mezi nimi i 12 kněží. Většina šla na důl Gottwald v Horní Suché, okres Karviná. Bydleli v kasárnách hned u dolů. Po protestech horníků, že jejich režimem tolik vyzdvižovanou práci vykonávají pétépaci za trest, bylo na vedení dolů a ministerstvu rozhodnuto, že »faráře« vrátí na stavby. Vycházky byly v sobotu navečer a v neděli odpoledne do 22 hodin. Členové PTP je ovšem často nedostávali, Jan Kohl byl rád, když se dostal alespoň v neděli na mši svatou v Orlové; tam se setkával i s pétépáky z jiných dolů, hlavně s bohoslovci. Dovolenku měl jednu sobotu a neděli za rok. Že byl

již čtvrtým rokem na vojně, nikoho z nadřízených nezajímalo. Propuštěn z vojenské služby byl až na Silvestra 1953, do Police přijel na Nový rok 1954, pak nastalo shánění práce. Po dlouhém hledání a odmítání jej vzali v TOSu v Hronově jako pomocného dělníka; byl to nedávno rozšířený podnik, stále ještě sháněli lidi.

26. 1. 1956 někteří pětépáci rukovali na »přecvičení« do Vysokého Mýta, po měsíci je rozhodili po různých kasárnách na práci, Jan Kohl se dostal do Rokytnice v Orlických horách. Po návratu ze cvičení sehnal práci v Severostavu, dojížděl do Hradce Králové a pak do Špindlerova Mlýna, kde dělal účetního na stavbě.

V roce 1968 nastoupil do semináře; v roce 1969 mohl cestovat do Německa, kde se také na několik dní zastavil u opata Anastáze Opaska, který tehdy žil v exilu v benediktinském klášteře Rohr v Bavorsku.

24. února 1973 složil Jan Kohl věčné řeholní sliby: přijal je – samozřejmě tajně – pater Aleš Gwuzd, před zabráním klášterů břevnovský převor. V roce 1973 Jan Kohl také dokončil teologickou fakultu, 23. 6. 1973 byl biskupem Tomáškem vysvěcen na kněze v pražské katedrále svatého Víta. Primici měl v Polici nad Metují 30. 6. 1973, záhy nato se dozvěděl, že nedostal státní souhlas k výkonu duchovní služby. V té době nebyl v královéhradecké katedrále sv. Ducha kostelník – tak se tam stal pater Jan kostelníkem. Jako kaplan tehdy působil u katedrály želivský premonstrát Miloslav Fiala. Tomu 1. 11. 1974 sebrali souhlas krajského tajemníka, neměli hned náhradu, dali tedy souhlas P. Janovi. Jako kaplan ale kostelníka dělal dál, až do 15. 7. 1975, kdy nastoupil jako kaplan v Litomyšli. Ani tam neměli kostelníka, tak ho dělal zároveň. V březnu 1983 byl P. Jan Kohl přemístěn do východočeské Svatky (tehdy okres Žďár nad Sázavou). Po listopadu 1989 začíná obnova řeholního života v tehdejší Československu, také do břevnovského kláštera přicházejí po čtyřicetileté přervě opět benediktini. V létě 1990 byly dokončeny nejnutnější opravy Sartoriova konventu; pateru Janu Kohlovi, který byl tehdy farářem ve Svatce, pomohli se stěhováním do Břevnova farníci – neradi, protože byl oblíbeným duchovním pastýřem, věděli však, že otec Jan tíhne svým srdcem tam, kde začínal, když v mládí přišel jako postulát do Břevnova. Od 1. září 1990 benediktini převzali správu farnosti u kostela svaté Markéty, P. Jan zde byl v letech 1990–2001 kaplanem. V duchovní správě vypomáhal i nadále, a to nejen ve farnosti břevnovské, ale také ve filiální farnosti bělohorské, kde byl v letech 2001 až 2004 rektorem kostela. Benediktinská komunita i farníci si dobře pamatují na působení otce Jana v duchovní službě – při liturgii, výuce náboženství, ze zpovědnice, z jeho návštěv u nemocných...

